

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

28 באוקטובר 2008

262

כ"ט בתשרי התשס"ט

עמוד

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 25) (יתום משני הוריו), התשס"ט-2008 38

הצעת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס' 25) (יתום משני הוריו), התשס"ט-2008*

1. תיקון סעיף 7 לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) יתום משני הוריו, שנפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, זכאי לתגמול חודשי בשיעור התגמול הקבוע בסעיף 13(1) לאותו חוק במקום לתגמול חודשי לפי הוראות סעיף 9(א) לחוק משפחות חיילים.
- (2א) לעניין התגמול החודשי לפי סעיפים קטנים (א1) ו-(ב), יראו ביתום משני הוריו, שאחד מהם נפטר כתוצאה מפגיעת איבה, כאילו היה יתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "סעיף 9(ג)" יבוא "סעיף 13(1)", ובמקום "35 שנים" יבוא "40 שנים";
- (3) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:
- "(ג) תגמול כאמור בסעיף קטן (ב) ישתלם -
- (1) ליתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה - עד שימלאו לו 40 שנים;
- (2) ליתום משני הוריו שאחד מהם נפטר כתוצאה מפגיעת איבה - עד שימלאו לו 25 שנים, ולגבי יתום שמלאו לו 25 שנים וטרם מלאו לו 40 שנים - בעד תקופה שלא תעלה על 24 החודשים הרצופים שתחילתם בחודש שבו היה ליתום משני הוריו";
- (4) בסעיף קטן (ד) -
- (א) ברישה, במקום "ו-(ג)" יבוא "ו-(ג)2", לגבי יתום משני הוריו שאחד מהם נפטר כתוצאה מפגיעת איבה -";
- (ב) בפסקה (1), במקום "משני הוריו" יבוא "כאמור", במקום "לגיל 21" יבוא "לגיל 25" ובמקום "ו-(ג)" יבוא "ו-(ג)2";
- (ג) בפסקה (2), במקום "משני הוריו" יבוא "כאמור", ובכל מקום, במקום "לגיל 21" יבוא "לגיל 25";

ד ב ר י ה ס ב ר

במשפחה יותר מיתום אחד. מוצע לעגן בחקיקה את ההסדר הנהוג כאמור. מוצע כי לעניין זה לא תהיה הבחנה אם היתום התייתם משני הוריו כתוצאה מפגיעת איבה, או שפטירתו של אחד מהם בלבד נגרמה כתוצאה מפגיעת איבה (פסקה (1)).

לפיה מוצע, גם חישוב התגמול החודשי ליתום שמלאו לו 21 שנים לפי סעיף 7(ב) לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן - החוק), לא יושפע ממספר היתומים במשפחה (פסקה (2)).

כיום, יתום משני הוריו שנפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, שמלאו לו 21 שנים וטרם מלאו לו 35 שנים, זכאי לתגמול בשיעור של 80% מהתגמול שהיה משולם לו עד גיל 21, ולמשך שנתיים בלבד. מוצע לקבוע כי לגבי יתום כאמור תחול

הצעת החוק המתפרסמת בזה נועדה להסדיר את מעמדם של מי שהתייתמו משני הוריהם כתוצאה מפגיעת איבה, בעקבות המלצותיה של ועדה בין-משרדית לבחינת זכויות נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם בראשות השופט מנחם גולדברג ז"ל, שמינה שר הרווחה, בשנת 2004.

סעיף 1 כיום, סכום התגמול ליתום כתוצאה מפגיעת איבה נקבע על בסיס סעיף 9 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"ו-1950 (להלן - חוק משפחות חיילים), הקובע כי התגמול החודשי יהיה לפי סעיף 13(1) או (2) לאותו חוק, באופן שהתגמול ליתום השני ואילך הוא חלקי בלבד. המוסד לביטוח לאומי נוהג זה זמן לשלם ליתומים ששני הוריהם נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה תגמול חודשי מלא, לפי סעיף 13(1) לחוק משפחות חיילים, גם אם

* הצעת חוק מס' 2454/17/9: הועברה לוועדה ביום ב' בשבט התשס"ח (9 בינואר 2008).

1 ס"ח התש"ל, עמ' 126; התשס"ז, עמ' 79.

(5) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) מי שזכאי לתגמול לפי הוראות סעיף קטן (ב) לא יהיה זכאי, בעד התקופה שבה משתלם התגמול האמור, לתשלום למחיית יתום בעת רכישת מקצוע או השכלה כללית או מקצועית, לפי חוק משפחות חיילים, ואולם יהיה זכאי לבחור בתשלום כאמור במקום התגמול האמור.

(ו) יתום משני הוריו, שנפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, זכאי -

(1) אם טרם מלאו לו 40 שנים, למענק התארגנות בסכום של 80,000 שקלים חדשים, שישולם במועד שבו היה ליתום משני הוריו, או בהגיעו לגיל 18, לפי המאוחר;

(2) אם טרם מלאו לו 21 שנים, למענק ניידות בסכום של 25,000 שקלים חדשים.

(ז) הסכומים הנקובים בסעיף קטן (ו) יעודכנו במועדי עדכון התגמולים לפי חוק משפחות חיילים ולפי שיעור העדכון האמור.

(ח) לגבי יתום משני הוריו, שנפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, תחול הזכאות למענקים לפי סעיף 29א לחוק משפחות חיילים עד שימלאו לו 40 שנים.

(ט) לגבי יתום משני הוריו שיש לו אפוטרופוס לגוף, ישולמו התגמול לפי סעיף קטן (א1), והמענק לפי סעיף קטן (ו)2 לאותו אפוטרופוס, אלא אם כן יורה בית משפט מוסמך אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו, וכפי שיוורה."

הוספת סעיף 7ד

2. אחרי סעיף 7ג לחוק העיקרי יבוא:

"פיצוי בעד אבדן הכנסה לאפוטרופוס של יתום (א) אפוטרופוס לגוף שמונה ליתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה זכאי לפיצוי בעד אבדן הכנסתו עקב צמצום עבודתו או עיסוקו בעסקו או במשלח ידו בתקופה שבה היתום עמו ובהחזקתו, בשיעור אבדן ההכנסה בפועל או השכר הממוצע, לפי הגבוה, כלהלן -

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף 29א לחוק משפחות חיילים תחול לפי התנאים הקבועים באותו סעיף עד הגיעו לגיל 40, בעוד שלפי המצב הקיים הזכאות של יתום היא עד הגיעו לגיל 30. יתום כאמור, שטרם מלאו לו 40, יהיה זכאי, לפי המוצע, למענק התארגנות בסכום של 80,000 שקלים חדשים, שישולם לו מהמועד שבו היה ליתום משני הוריו, או בהגיעו לגיל 18, לפי המאוחר (פסקה 5), סעיף קטן (ח) המוצע).

עוד מוצע לקבוע כי עבור יתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה וטרם מלאו לו 21 שנים ישולם מענק ניידות בסכום של 25,000 שקלים חדשים; מוצע לקבוע כי מענק זה והתגמול החדשי לפי סעיף 7(א1) המוצע ישולמו עבור היתום האמור באמצעות אפוטרופוס לגוף, אם מונה לו, כדי לאפשר שימוש בהם לצורכי היתום, ובלבד שבית המשפט המוסמך לא הורה אחרת מטעמים מיוחדים (פסקה 5), סעיפים קטנים (ו) ו-(ט) המוצעים).

סעיף 2 מוצע לקבוע זכאות לפיצוי לאדם אחד, שמונה אפוטרופוס לגוף ליתום ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, בעד אבדן הכנסתו בעת שהיתום עמו ובהחזקתו. הפיצוי יהיה בשיעור אבדן ההכנסה בפועל או בשיעור השכר הממוצע במשק, לפי הגבוה; בשנה

הזכאות לתגמול בשיעור כאמור עד הגיעו לגיל 40, וכי אם הוא יתום משני הוריו, ורק אחד מהם נפטר כתוצאה מפגיעת איבה, תחול זכאותו עד גיל 25, ואם מלאו לו 25 שנים וטרם מלאו לו 40 שנים, תחול עליו תקופת זכאות כוללת של שנתיים (פסקאות 3) ו-(4).

יתום שמלאו לו 21 שנים לא יהיה זכאי, בתקופת זכאותו לתגמול לפי סעיף 7(ב) האמור, גם לדמי מחיה המשולמים בעת רכישת מקצוע או השכלה כללית או מקצועית לפי תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (הקלות ליתומים להשתלמות במוסדות להשכלה על-תיכונית), התשי"ט-1959, או לפי תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (חינוך יתומים לשם רכישת מקצוע או השכלה כללית או מקצועית), התשי"ט-1959, שהוחלו בצו התגמולים לנפגעי פעולות איבה (החלת תקנות בדבר השתלמות מקצועית, ערביות וביטוח מפני מחלה), התשל"ב-1971. עם זאת, יתום כאמור יוכל לבחור לקבל את דמי המחיה האמורים במקום את התגמול (פסקה 5), סעיף קטן (ה) המוצע).

מוצע לקבוע כי זכאותו של יתום, ששני הוריו נפטרו כתוצאה מפגיעת איבה, למענק נישואין או למענק מגורים

(1) בעד תקופה שלא תעלה על 12 החודשים שתחילתם במועד שבו היה היתום ליתום משני הוריו, ובלבד שסכום הפיצוי לא יעלה על חמש פעמים השכר הממוצע, ואם מונה אפוטרופוס לשני יתומים או יותר ייתן הפיצוי בעד אבדן ההכנסה כאמור, שלו ושל בן זוגו, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל עבור שני בני הזוג לא יעלה על שבע פעמים השכר הממוצע האמור;

(2) בעד התקופה שמתום 12 החודשים שתחילתם במועד שבו היה היתום ליתום משני הוריו, ועד הגיע היתום לגיל 18, ובלבד שסכום הפיצוי לא יעלה על כפל השכר הממוצע.

(ב) פיצוי לפי סעיף זה ישולם לאפוטרופוס אחד בלבד של היתום.

(ג) בסעיף זה, "השכר הממוצע" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח.

תיקון סעיף 9 3. בסעיף 9 לחוק העיקרי, בפסקה (1), בסופה יבוא "ובדבר תנאים למתן המענקים האמורים בסעיף (ו)1, ובדבר הפיצוי האמור בסעיף 7ד ודרכי חישובו".

תחילה ותחולה 4. תחילתם של סעיפים 7, 7ד, 9- לחוק העיקרי, כנוסחם בחוק זה, ביום .....", והם יחולו על מי שמתקיימים בו התנאים לתגמול או לפיצוי לפי החוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, מיום התחילה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

השפעה על זכויות הילד

להצעת החוק השפעה מיטיבה על זכויותיהם של ילדים יתומים משני הוריהם, ששניהם או אחד מהם נפטר כתוצאה מפגיעת איבה, והם אינם היתומים הראשונים במשפחתם - לעניין התגמולים החודשיים, מענק התארגנות ומענק נידות, וכן לעניין הזכויות הניתנות לאפוטרופוסים המקבלים ילדים אלה להחזקתם ולטיפולם.

עלות תקציבית

ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת קבעה כי העלות התקציבית של הצעת החוק אינה עולה על 5 מיליון שקלים חדשים לשנה.

הראשונה שלאחר התייתמות היתום משני הוריו לא יעלה הפיצוי על חמש פעמים השכר הממוצע במשק, ואם היה יותר מיתום אחד עמו ובהחזקתו ישולם הפיצוי לאפוטרופוס גם בעד אבדן ההכנסה של בן זוגו, בסכום שלא יעלה על שבע פעמים השכר הממוצע במשק. לאחר תום השנה הראשונה כאמור, ועד הגיע היתום לגיל 18, יוגבל סכום הפיצוי לכפל השכר הממוצע במשק.

בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תדון ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת בשאלת תחולת הזכאות לתגמולים ולמענק התארגנות לפי החוק כפי שמוצע לתקנו, על מי שמלאו לו 21, במקביל לזכאות למענק לפי סעיף 29א לחוק משפחות חיילים, וכן בשאלת זכאותו לפיצוי של מי שהיה לאפוטרופוס לאחר שאימץ יתום הזכאי לתגמולים לפי החוק.

חבר הכנסת זבולון אורלב

** מועד התחילה ייקבע בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.